

Sygn. akt I KK 15/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Kuras

w sprawie D. O.

oskarżonego z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 273 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2020 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego – na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 lutego 2019 r., sygn. akt II K (...)

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego D. O. przekazuje
Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania

UZASADNIENIE

D. O. został oskarżony o to, że

1. w grudniu 2014 r. w S., działając w celu uzyskania w Banku Spółdzielczym w S. kredytu w wysokości 3 000 000 zł, podczas ubiegania się o zawarcie umowy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej „B.” w S., ul. W., użył jako autentycznych podrobionych dokumentów w postaci operatów szacunkowych datowanych na dzień 3 października 2013 r. i 5 października

2013 r., rzekomo sporządzonych przez rzeczoznawcę majątkowego W. M. , które to miały istotne znaczenie dla zawarcia umowy kredytu nr (...) w dniu 17 grudnia 2014 r. czym działał na szkodę Banku Spółdzielczego w S., tj. popełnienie czynu z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k.,

2. w marcu 2017 r. w S., w związku z monitorowaniem udzielonego kredytu nr (...) w Banku Spółdzielczym w S. użył jako autentycznej)podrobionego dokumentu w postaci operatu szacunkowego z dnia 23 marca 2017 r., „informację, że D. O. w dniu 25 lipca” [pisownia oryginalna] rzekomo sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego W. M. , tj. popełnienie czynu z art. 273 k.k.,
3. w marcu 2018 r. w S., w związku z monitorowaniem udzielonego kredytu nr (...) w Banku Spółdzielczym w S. użył jako autentycznych podrobionych dokumentów w postaci operatów szacunkowych z dnia 30 marca 2018 r. oraz z dnia 27 czerwca 2018 r., rzekomo sporządzonych przez rzeczoznawcę majątkowego W. M. , tj. popełnienie czynu żart. 273 k.k. (k. 142 - 146).

Obrońca D. O. skierował do Sądu Rejonowego w S. wniosek o warunkowe umorzenie postępowania karnego na okres dwóch lat próby oraz orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego w

wysokości 10 000 zł na cel wskazany przez Sąd (k. 151 - 152).

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 18 lutego 2019 r. w sprawie o sygn.

II K (...) :

1. ustalając, że oskarżony D. O. dopuścił się popełnienia zarzucanych mu czynów w pkt I. II i III, na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko oskarżonemu warunkowo umorzył na okres dwóch lat próby biegnący od uprawomocnienia się orzeczenia,

2. na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10 000 zł na rzecz Funduszu P.,
3. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 zł tytułem, opłaty oraz kwotę 70 zł tytułem pozostałych kosztów sądowych w sprawie (k. 231).

Wyrok Sądu Rejonowego w S. Uprawomocnił się w dniu 4 kwietnia 2019 r. bez postępowania odwoławczego. Od tego wyroku kasację, na niekorzyść oskarżonego złożył Prokurator Generalny, **zarzucając** rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie art. 339 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 66 § 1 k.k., polegające na skierowaniu, w oparciu o wadliwie powołany przepis art. 336 k.p.k., sprawy na posiedzenie i warunkowym umorzeniu - przy błędnym przyjęciu, że okoliczności popełnienia przez D. O. przestępstw kwalifikowanych jak w akcie oskarżenia i jego wina nie budzą wątpliwości - postępowania karnego przeciwko temu oskarżonemu, co doprowadziło do wydania na posiedzeniu wyroku z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 273 k.k., przez jego wadliwe zastosowanie w odniesieniu do zarzucanych oskarżonemu czynów, podczas gdy wskazane, jako znamię, zachowanie D. O. polegające na „użyciu jako autentycznego podrobionego dokumentu” wyczerpuje znamiona przestępstwa stypizowanego w art. 270 § 1 k.k.

Podnosząc ten zarzut Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Wyrok Sądu Rejonowego w S. zapadł z rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, tj. art. 66 § 1 k.k. i procesowego - art. 339 § 1 i 2 k.p.k. Zgodnie z treścią art. 66 § 1 k.k. sąd-może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli

wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości (podkreślenie SN), a postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. Oznacza to, że skierowanie sprawy w trybie art. 339 § 1 pkt 2 k.p.k. na posiedzenie, jeżeli zachodzi potrzeba rozważenia kwestii warunkowego umorzenia postępowania karnego, musi być poprzedzone sądową merytoryczną kontrolą aktu oskarżenia i stwierdzeniem istnienia wszystkich przesłanek z art. 66 § 1 k.k. Jedną z przesłanek warunkowego umorzenia postępowania jest więc ustalenie, że w sprawie brak jest wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa. Dla wydania przedmiotowego wyroku wymagane jest zatem osiągnięcie przez sąd, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, dostatecznego stopnia pewności w zakresie braku wątpliwości co do okoliczności popełnienia czynu przestępnego, wypełnienia wszystkich znamion tego czynu wymienionych w przepisie prawa karnego materialnego i winy oskarżonego.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że zgromadzony w niej materiał dowodowy nie dawał wystarczających podstaw do przyjęcia, by zachowania oskarżonego, będące przedmiotem oceny, stanowiły przestępstwa o znamionach wskazanych w akcie oskarżenia. Słusznie podniesiono w kasacji, że określone w akcie oskarżenia w opisach czynów zachowanie oskarżonego, polegające na użyciu jako autentycznych, podrobionych dokumentów w postaci operatów szacunkowych, penalizowane jest w innym przepisie prawa materialnego, a mianowicie w art. 270 § 1 k.k. Przy przyjęciu, że przez Sąd Rejonowy w S. braku wiarygodności wyjaśnień oskarżonego, iż nie miał on wiedzy, że dokumenty, które przedkładał w Banku Spółdzielczym w S. są podrobione i jednoczesnym wskazaniu, że „zachowanie oskarżonego cechuje umyślność w postaci zamiaru bezpośredniego. Oskarżony miał mieć świadomość, że posługiwanie się podrobionymi dokumentami stanowi przestępstwo” (str. 6 uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego), zakwalifikowanie takich zachowań jako wypełniających znamiona przestępstw z art. 273 k.k. nastąpiło z rażącą obrazą

tego przepisu prawa materialnego. Już same opisy tych czynów wskazują jednoznacznie, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona innego, surowiej zagrożonego przestępstwa stypizowanego w art. 270 § 1 k.k.

Analogicznie, jako błędne należy ocenić przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w odniesieniu do czynu opisanego w pkt I części wstępnej zakończzonego wyroku.

W realiach przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy w S. nie dokonał zatem oceny, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, czy nie zachodzą wątpliwości co do okoliczności popełnionych przez oskarżonego czynów, w zakresie kwalifikacji prawnej określonej przez prokuratora w akcie oskarżenia.

Przyjąć przy tym należy, że uchybienia te miały istotny wpływ na treść wyroku wydanego w przedmiotowej sprawie. Jak trafnie zauważa Prokurator Generalny warunkowe umorzenie postępowania musi poprzedzać ocena zarówno stopnia społecznej szkodliwości przestępstwa, jak i stopnia zawinienia sprawcy. Ocena ta powinna doprowadzić sąd do wniosku, iż „nie są znaczne”, o czym stanowi art. 66 § 1 k.k. Nie sposób przy tym oceny tej dokonać w oderwaniu od znamion czynu. Innymi słowy prawidłowa ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu i stopnia zawinienia sprawcy, niezbędna dla warunkowego umorzenia postępowania karnego, uzależniona jest od właściwej subsumcji zachowania oskarżonego pod przepis prawa karnego.

W tej sytuacji wobec zaistnienia rażącego naruszenia

wskazanych wyżej przepisów prawa procesowego i materialnego, które miało oczywisty wpływ na treść orzeczenia, gdyż skutkowało niezasadnym warunkowym umorzeniem postępowania, zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S..